VN71.00179

TUYÊN BỐ
CỦA
CHÍNH PHỦ LIÊN XÔ

Được quét bằng CamScanner

Được quét bằng CamScanner

THƯ-VIỆN QUỐC-GIA
HÀ NỘI
TRAO ĐỔI VĂN HOÁ

TUYÊN BỐ
CỦA CHÍNH PHỦ LIÊN XÔ

ngày 13 tháng 6 năm 1969.

VN 179
71

Nhà xuất bản Thông tấn xã «NÔ-VÔ-XTI»
Mát-xcơ-va — 1969

Được quét bằng CamScanner

Заявление правительства СССР
от 13 июня 1969 г.

на вьетнамском языке

Цена 3 коп.

Được quét bằng CamScanner

Ngày 29 tháng ba năm nay, Chính phủ Liên Xô đã đề nghị chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa phải thi hành cấp thiết các biện pháp thực tế nhằm bình thường hóa tình hình trên biên giới Xô — Trung. Trong Tuyên bố của mình, Chính phủ Liên Xô đã kêu gọi chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa hãy kiềm chế những hành động trên biên giới có thể gây tình hình phức tạp như đã xảy ra ở vùng đảo Đa-man-xki, và giải quyết những điểm bất đồng một cách bình tĩnh theo con đường thương lượng, nếu như chúng xuất hiện.

Chính phủ Liên Xô đã đề nghị mở lại các cuộc hiệp thương nhằm mục đích quy định rõ đường biên giới tại những khu vực riêng lẻ được bắt đầu vào năm 1964 ở Bắc kinh và sau đó bị phía Trung quốc cắt đứt. Phía Liên Xô đã đề nghị tổ chức cuộc gặp gỡ đầu tiên giữa đại diện Liên Xô và đại diện nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa vào ngày 15 tháng 4 hay là «vào thời gian gần đây nhất thuận tiện cho phía Trung quốc.»

Được quét bằng CamScanner

Ngày 24 tháng 5 vừa qua, chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa đã trả lời bản Tuyên bố đó. Theo tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa thì họ đồng ý đề nghị tổ chức đàm phán, tuyên bố sẵn sàng thỏa thuận thời gian và địa điểm đàm phán qua các con đường ngoại giao, phát biểu chống dùng vũ lực.

Như vậy, dường như con đường đàm phán đã được mở ra.

Tình hình gay gắt hiện nay giữa Liên Xô và nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa hoàn toàn do những hành động của phía Trung quốc gây ra. Nếu chính phủ Trung quốc cũng sẽ chủ trương cần thiết giữ các quan hệ bình thường giữa Liên Xô và nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa, công nhận nguyên tắc không can thiệp vào công việc nội bộ của nhau, tôn trọng lãnh thổ toàn vẹn và bất khả xâm phạm, thì tình hình trên biên giới sẽ trở lại bình thường. Sự phát triển các sự kiện như thế sẽ phù hợp với quyền lợi căn bản của nhân dân Liên Xô cũng như của nhân dân Trung quốc, như chúng tôi tin tưởng.

I

Theo ý kiến của Chính phủ Liên Xô, việc trong bản tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung quốc đưa ra hàng loạt tham vọng và đòi hỏi đối với Chính phủ Liên Xô một cách không có căn cứ chút nào và chỉ có thể với tính chất làm tăng thêm những vụ rắc rối mới, như những vụ rắc rối trước đây do

Được quét bằng CamScanner

phía Trung quốc gây ra, không phù hợp với việc tạo ra bầu không khí thuận lợi cho cuộc đàm phán.

Rõ ràng phía Trung quốc đã quyết định đánh giá một số sự kiện trong lịch sử giữa nước Nga và nước Trung quốc, với hy vọng bằng những thủ đoạn thiếu lương tâm và dụng ý xuyên tạc, phía Trung quốc sẽ đạt được điều mong muốn, song việc trình bày sự kiện hoàn toàn không phù hợp với sự thật xảy ra trên biên giới giữa hai nước.

Thêm nữa, vấn đề được gọi là «những hiệp ước bất bình đẳng» như chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa mệnh danh cho các hiệp ước quy định đường biên giới hiện nay giữa Liên Xô và nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa, lại được đặt lên hàng đầu. Với lý do bịa đặt cần xóa bỏ những điều «bất bình đẳng» mắc phải trong các thế kỷ trước, chính phủ Trung quốc mưu toan bày đặt ra các kỳ vọng về một triệu rưỡi cây số vuông thuộc lãnh thổ Liên Xô từ thời xưa. Chính phủ Trung quốc muốn đặt vấn đề thảo luận giữa Liên Xô và Trung quốc không phải nhằm mục đích xác định rõ đường biên giới như đã bàn trong các cuộc hiệp thương năm 1964, mà nhằm thảo luận vấn đề biên giới mới giữa Liên Xô và Trung quốc theo quan điểm hiện nay phía Trung quốc nhìn nhận lịch sử và các hiệp ước đã ký.

Không thể làm ngơ tới việc là trong chính sách đối ngoại và tuyên truyền hiện nay, Trung quốc hết sức quan tâm tới việc đòi đất đai của các nước khác. Những người lãnh đạo Trung quốc hiện nay đòi hỏi đất đai mà ngày xưa những kẻ đi xâm lấn nước ngoài

Được quét bằng CamScanner

từ Trung quốc đã kéo tới hoặc dự định kéo tới. Luận điệu tuyên truyền như thế đã không phải bắt đầu mới đây. Tuyên truyền đó đã mở rộng dần dần từng bước: từ việc đề cao chính sách xâm lược của các bọn phong kiến thời xưa, từ việc xuất bản ngay sau năm 1949 các sách giáo khoa và bản đồ, trong đó hàng loạt vùng đất đai của các nước khác được mô tả như những đất đai của Trung quốc. Sau đó, những kỳ vọng về lãnh thổ được nêu ra chính thức.

Từ những năm 60, các ý đồ bành trướng đã công khai đặt ra cả với Liên Xô. Bằng cách bày đặt một cách tùy tiện về các sự kiện lịch sử hoặc là thiếu những cái đó, phía Trung quốc cố gắng tìm mọi cách tạo ra cái được gọi là vấn đề lãnh thổ giữa Liên Xô và Trung quốc, nghi ngờ đường biên giới Xô — Trung hiện nay. Tình hình đó làm cho chúng tôi phải làm sáng tỏ thực chất của vấn đề.

Như trong bản Tuyên bố của Chính phủ Liên Xô ngày 29 tháng ba đã nêu lên, đường biên giới Xô — Trung là kết quả của sự phát triển lịch sử lâu dài. Thời kỳ mà quan hệ giữa nước Nga và Trung quốc chỉ mới bắt đầu được thiết lập, trên biên giới giữa hai nước là những vùng rộng lớn nửa sa mạc và rừng tai-ga có dân cư thưa thớt hoặc không có người ở. Thời đó, chẳng hạn, đường biên giới phía Bắc của Trung quốc được đánh dấu bằng bức Vạn lý trường thành kéo dài gần 4.000 cây số, như mọi người đều biết, cách hai sông A-mua và Út-xu-ri hơn một nghìn cây số về phía Tây Nam.

Được quét bằng CamScanner

Mãn châu lý, tới thời kỳ người Nga tới khai thác vùng ven sông A-mua vào đầu thế kỷ thứ XVII, là một nước độc lập của dân tộc hoàn toàn khác người Trung quốc (người Hán) về mặt nhân chủng. Hơn thế nữa, chính trong thời kỳ đó, Trung quốc đã mất quyền tự chủ và trở thành bộ phận của quốc gia Mãn châu sau khi người Mãn châu chiếm Bắc kinh (năm 1644), và đặt nhân dân Trung quốc dưới ách thống trị của triều đại nhà Thanh. Cho tới cuối thế kỷ thứ XIX, Mãn châu lý thực sự được thành lập riêng biệt, là đất đai của các hoàng đế riêng mà người Trung quốc bị cấm chỉ đến định cư và hoạt động kinh tế.

Tới cuối thế kỷ thứ XVII, hoàng đế Mãn châu là Khang Hy đã nhiều lần đem quân tới cướp bóc những vùng của người Nga ở quân khu An-ba-din trên sông A-mua. Trong thư của các tướng lĩnh Mãn châu gửi về cho hoàng đế mình, nhân đó có nêu lên rằng: «...Đất đai thuộc vùng Đông Bắc khoảng vài nghìn dặm trước kia chưa bao giờ thuộc Trung quốc, nay sát nhập vào lãnh thổ của Hoàng đế.» Trong một thời gian, những vùng đất đai đó của người Nga đã bị bọn ngoại xâm Mãn châu chiếm đóng.

Những người cầm quyền Mãn châu vào cuối thế kỷ XVII và đầu thế kỷ XVIII đã chiếm Mông-cổ, tiêu diệt vương quốc Dung-ga-ri của người Ôi-rát, giết hại hơn 1 triệu người, phần đông là dân cư nước này, chinh phục đất đai của người Ui-ga ở miền Đông Tuốc-kê-xtan (Ca-sơ-ga-ri). Như vậy, những vùng rộng lớn mà ngày nay gọi là Tân Cương — có nghĩa là «biên giới mới» — thuộc các dân tộc Ui-ga, Ca-

Được quét bằng CamScanner

dắc, Kiếc-ghi-dơ, Đun-gan và nhiều dân tộc khác thuộc quyền thống trị của hoàng đế nhà Thanh. Đồng thời người Mãn châu và Trung quốc đã bành chướng theo hướng Tây Nam và hướng Nam.

Thực tế là như vậy, nếu dựa vào những bằng chứng có thực chứ không phải là xáo lộn chúng một cách tùy tiện. Trung quốc của nhà Thanh tựu chung không phải chỉ là đối tượng xâm lược nước ngoài nào đó. Các hoàng đế Mãn châu của Trung quốc ngồi trên đầu nhân dân Trung quốc đã tích cực tiến hành chính sách cướp bóc, thực dân, dần dà xâm chiếm từng vùng đất đai này đến vùng đất đai khác của các nước khác và các dân tộc khác. Quá trình hình thành đất đai Trung quốc theo đường biên giới hiện nay đã song song với chính sách đồng hóa cưỡng bức các dân tộc bị trị và tiêu diệt các dân tộc đó về sinh lực. Song những nhà nghiên cứu lịch sử hiện nay của Trung quốc chỉ tìm kiếm «những bằng chứng» để biện bạch cho các âm mưu bành chướng của các hoàng đế và quan lại.

Đường biên giới giữa Liên Xô và Trung quốc được hình thành từ nhiều thế hệ trước đã phản ánh và đang phản ánh sự định cư thực tế của hai dân tộc thuộc hai quốc gia này dọc theo những gianh giới núi sông thiên nhiên. Trong suốt quá khứ, biên giới này đã được xác nhận rõ rệt trên luật pháp bằng các hiệp ước, biên bản và địa đồ.

Hiệp ước Ai-gun đã xác định đường biên giới theo dọc sông A-mua, được ký ngày 16 tháng 5 năm 1858 ở thành phố Ai-gun giữa tư lệnh-tỉnh trưởng N. Mu-

Được quét bằng CamScanner

ra-vi-ép thay mặt nước Nga và tổng chỉ huy Hắc long giang I-san thay mặt nhà Đại Thanh. Như phần mở đầu có ghi thì hiệp ước đó được ký theo... «thỏa thuận chung, vì tình hữu nghị vĩ đại đời đời giữa hai quốc gia, nhằm mang lại lợi ích cho nhân dân hai nước...» Hiệp ước đó được phê chuẩn bằng sắc lệnh của hoàng đế Trung quốc ngày 2 tháng 6 năm 1858, được nước Nga chuẩn y ngày 8 tháng 7 năm 1858.

Hiệp ước Thiên-tân ký ngày 1 tháng 6 năm 1858 tại thành phố Thiên-tân giữa đại sứ Nga Pu-chi-a-tin ở Trung quốc và đại thần Hoa Sa Na thay mặt cho Trung quốc. Trong hiệp ước đó có nêu lên rằng những người được ủy quyền của hai nước sẽ nghiên cứu cấp tốc tại chỗ những vùng biên giới giữa nước Nga và nước Trung hoa chưa được quy định, để «thỏa thuận với nhau về biên cương». Tiếp đó, trong hiệp ước Thiên-tân có nêu: «Các bản ghi chú và địa đồ biên giới ghi tỉ mỉ những vùng đất đai tiếp giáp trong tương lai sẽ là những tài liệu chính xác về đường biên giới».

Để thỏa thuận về mặt này, ngày 2 tháng 11 năm 1860 một hiệp ước đã được ký ở Bắc-kinh, trong đó công nhận những hiệp ước ký trước ở Ai-gun và Thiên-tân, cũng như để quy định biên giới theo sông Út-xu-ri. Hiệp ước Bắc- kinh được ký giữa người được ủy quyền của nước Nga N. I-gơ-na-chi-ép và «hoàng tử Gun có tên là I-xin» thay mặt cho nhà Đại Thanh. Hai bên đã khẳng định trong hiệp ước Bắc kinh rằng hiệp ước đó được ký «... để thắt chặt mối tình hữu nghị giữa hai đế chế, để phát triển các quan hệ thương mại và ngăn ngừa những sự hiểu nhầm...». Năm 1861,

Được quét bằng CamScanner

một biên bản về trao đổi địa đồ và ghi chép đường biên giới ở vùng sông Út-xu-ri được kèm vào hiệp ước.

Tất cả những hiệp ước nói trên và những tài liệu khác quy định về đường biên giới giữa Liên Xô và Trung quốc cho tới ngày nay vẫn được giữ như những văn kiện có hiệu lực giữa hai quốc gia. Vì rằng không thể nào phủ nhận điều đó, phía Trung quốc mưu toan reo rắc sự hoài nghi về tính chất luật pháp của các tài liệu ấy, tìm cách xuyên tạc hoàn toàn sự thật.

Trong bản tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa có khẳng định rằng hình như bản đồ kèm theo hiệp ước Bắc kinh năm 1960 vạch đường biên giới là do «nước Nga xa hoàng tự vẽ ra». Đó là điều giả dối hoàn toàn. Trên thực tế thì biên bản về trao đổi bản đồ được ký kết giữa các sứ giả của Nga — P. Cô-da-kê-vích và K. Bu-đô-gốt-xki — với các sứ giả nhà Đại Thanh — Trần Kỳ và Kinh Xuân, ngày 16 tháng 6 năm 1861.

Trong biên bản này có nêu lên rằng «sau khi kiểm tra lại tất cả các bản đồ và ghi chú», tức là hai bản đồ bằng tiếng Nga và tiếng Mãn châu được dùng làm phụ lục cho hiệp ước Bắc-kinh» và «bốn bản đồ ngang giá trị nhau từ sông Út-xu-tri tới biển», thì «chúng được nhận định là hoàn toàn giống nhau». Tiếp đó, trong biên bản có nêu rằng «Đại thần của nước Nga đã trao tận tay cho đại thần nhà Đại Thanh một bản đồ vẽ tỉ mỉ về đường biên giới bằng tiếng Mãn châu và tiếng Nga, còn đại thần nhà Đại Thanh sau khi nhận bản đồ, tới lượt mình cũng trao một bản đồ như thế và cũng bằng hai thứ tiếng ấy cho đại thần

Được quét bằng CamScanner

nước Nga». Việc trao đổi bốn bản đồ khác về biên giới từ Út-xu-ri tới biển cũng tiến hành giống như vậy». Trên tất cả các bản đồ đều đóng dấu triện và có chữ ký của các đại diện nước Nga và nước Trung hoa. Tuy nhiên, chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa không đếm xỉa tới những bằng chứng ghi trong những văn kiện này, tuyên bố rằng bản đồ được «một bên» chuẩn bị.

Trong bản tuyên bố của chính phủ Trung quốc có khẳng định rằng đảo Đa-man-xki «hoàn toàn thuộc về lãnh thổ Trung quốc», còn sông Út-xu-ri trước năm 1860 là sông trong nội địa của nước Trung hoa. Tuy nhiên, các sự kiện lịch sử chứng minh ngược lại. Như đã nhắc tới ở trên, biên giới Trung quốc cho tới thời kỳ người Mãn châu chiếm Trung quốc được vạch theo bức Vạn lý trường thành và không có chỗ nào tiếp xúc với sông Út-xu-ri. Chính người Mãn châu thời bấy giờ sống ở vùng bán đảo Quan Đông và sông Liêu hà, tức là cách sông A-mua (Hắc long giang) và sông Út-xu-ri hơn 800 cây số về phá Nam và Tây Nam. Biên giới phương Bắc của đế quốc Mãn châu vào cuối những năm thứ 70 và đầu những năm thứ 80 của thế kỷ thứ XVII được gọi là «liễu biên», đường biên phòng qua gần Múc-đen. Lính biên phòng giữ việc canh gác đường này và người quốc tịch Mãn châu ra khỏi giới hạn «liễu biên» được coi như là ra ngoại quốc, theo như cuốn sử nổi tiếng của Trung quốc ghi về binh lực của đế chế Mãn châu «Bát xí tun-ji sút-di» viết. Ngày nay vẫn có thể nhìn thấy di tích của đường «liễu biên». Như vậy, đối với người

Được quét bằng CamScanner

Mãn châu thì Út-xu-ri cũng vẫn không phải là «sông nội» của họ.

Đường biên giới nhà nước ở vùng Duyên hải đã được phân chia giữa nước Nga và đế chế Mãn Thanh ở Trung quốc vào nửa thứ hai của thế kỷ thứ XIX. Trong bản hiệp ước Bắc kinh năm 1860, sông Út-xu-ri được xác định như đường biên giới giữa nước Nga và nước Trung quốc, thêm nữa theo các biên bản kèm theo hiệp ước đó ký năm 1861 thì «đường gianh giới» trên các khu vực của sông được vạch mầu đỏ trên bản đồ. Ở vùng đảo Đa-man-xki, đường gianh giới đó được phân theo bờ Trung quốc và do đó hòn đảo này nằm bên trong biên giới Liên Xô, thuộc về lãnh thổ Liên Xô chứ không phải lãnh thổ Trung quốc.

Mọi người đều biết rõ ràng rằng trong luật pháp quốc tế không có những tiêu chuẩn tự động chia gianh giới theo những sông vùng biên giới bằng nhánh sông chính. Khi ký hiệp ước tương ứng, các quốc gia xác định đường biên giới của mình theo cách họ coi là thuận lợi nhất và phù hợp với hoàn cảnh. Trong quan hệ giữa các nước có có những thí dụ về việc đặt đường biên giới theo một bên bờ sông chứ không theo giữa giòng sông. Hiệp ước giữa Cô-xta Rica và Ni-ca-ra-goa ký năm 1858 quy định đường biên giới chạy theo bờ bên phải của sông Xan-Khoan và «nước Cộng hòa Ni-ca-ra-goa có toàn quyền làm chủ và quyền giao thông đường thủy trên mặt sông này». Việc quy định biên giới tương tự theo sông cũng ghi trong hiệp ước của các nước khác.

Được quét bằng CamScanner

Hiệp ước Bắc kinh năm 1860 giữa Nga và Trung quốc cũng là một thí dụ như vậy. Trong hiệp ước Xô — Trung về thể lệ giao thông trên các con sông vùng biên giới ký năm 1951 cũng công nhận rằng đường biên giới không nhất thiết phải trùng với lạch tàu chạy. Trong điều I của hiệp ước có ghi rằng tàu của hai nước chạy trên các sông vùng biên giới được tiến hành theo lạch chính, «không phụ thuộc vào điều đường biên giới quốc gia chạy qua đâu».

Trong thời gian hiệp thương năm 1964 ở Bắc kinh, phía Liên Xô đã tỏ rõ sẵn sàng chiếu cố tới những mong muốn của phía Trung quốc nêu lên việc dân Trung quốc trên bờ sông quan tâm tới, và thỏa thuận phân chia đường biên giới giữa Liên Xô và nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa theo các sông A-mua và Út-xu-ri trên cơ sở nhân nhượng lẫn nhau, với điều kiện là phía Trung quốc cũng sẽ tỏ ra sẵn sàng công nhận quyền lợi của nhân dân Liên Xô trên các khu vực biên giới riêng biệt. Đó sẽ phải là sự thỏa thuận hợp lý dựa vào ý muốn của hai bên nhằm làm dịu tình hình và giữ yên tĩnh trên biên giới.

Khi đó hiệp ước không được ký, vì rằng các đại diện Trung quốc đã làm rắc rối tình hình hiệp thương bằng cách đưa ra những yêu cầu về lãnh thổ không có căn cứ và những yêu cầu khác nghi ngờ về đường biên giới hiện nay cũng như tất cả các hiệp nghị quy định biên giới Xô — Trung.

Trong bản tuyên bố của chính phủ Trung quốc ngày 24 tháng 5 năm nay có khẳng định rằng nước Nga đường như đã chiếm đóng hơn 2 vạn cây số vuông

Được quét bằng CamScanner

lãnh thổ Trung quốc trái với «Bản ghi đường biên giới quốc gia giữa Trung quốc và nước Nga ở vùng Ca-sơ-ga-ri» năm 1884. Thực ra, Biên bản ngày 22 tháng 5 năm 1884 nói chung không có liên quan tới vùng Pa-mia mà phía Trung quốc nhắc tới. Người nào chịu khó lục biên bản đó ra thì thấy rõ điều này. Các Ủy viên Nga và Trung quốc đã phân chia gianh giới ở vùng núi Thiên Sơn giữa tỉnh Phéc-ga-na Nga cũ và tỉnh Ca-sơ-ga-ri của Trung quốc trên đoạn từ đèo Bê-đen đến đèo U-dơ Ben và sau khi nghiên cứu xong họ đã ký Biên bản kể trên ngày 22 tháng 5 năm 1884. Việc phân chia gianh giới vùng Pa-mia đã được tiến hành bằng cách trao đổi các công hàm vào năm 1894, khi hai bên đã thỏa thuận với nhau «không đi quá giới hạn những khu vực mà họ giữ» ở Pa-mia theo dãy Xa-rư-côn-xki. Đường biên giới đó chứ không phải đường nào khác tồn tại cho tới ngày nay.

Những điều đó cũng làm cho những nhận định cho rằng dường như biên giới Trung quốc ở khu vực phía Tây «chạy qua hồ Ban-kha-sơ» là điều không kém phần vô lý. Những đồn binh và địa điểm dân cư Nga được lập ra ở vùng thượng I-rơ-tư-sơ vào đầu thế kỷ thứ XVIII. Những giòng họ người Ca-dắc ở Bắc và Đông Ca-dắc-xtan ngay từ năm 1731 và năm 1740 đã được nhận vào quốc tịch nước Nga.

Thời đó đế chế Mãn Thanh bận việc chinh phục vùng Trung Á, vùng Tân cương hiện nay, và đàn áp sự kháng cự của các dân tộc Ôi-rát, Ui-gua, Ca-dắc và các dân tộc khác sống ở đất đai vùng Dung-ga-ri và Đông Tuốc-kê-xtan. Vùng biên giới phía Tây

Được quét bằng CamScanner

của bọn ngoại xâm nhà Thanh cách hồ Ban-kha-sơ vài trăm cây số.

Sau khi chiếm được Dung-ga-ri năm 1758 người Mãn châu thỉnh thoảng bắt đầu tới cướp phá những vùng của người Ca-dắc và Kiếc-ghi-giơ. Ở Ca-dắc-xtan cũng như ở các vùng khác hiện nay thuộc các nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa xô viết Trung Á trước đây không có cơ quan quân sự và dân sự nào của nhà Thanh, chứ không nói đến rằng ở đây chưa bao giờ có dân cư quốc tịch Mãn châu hay Trung quốc .

Như vậy, những bằng chứng lịch sử chứng tỏ rằng biên giới phía Tây của Trung hoa đã không chạy quá hai tỉnh Giang Tô và Tứ Xuyên, hơn nữa chưa bao giờ tới hồ Ban-kha-sơ.

II

Trong bản Tuyên bố ngày 29 tháng 3 năm nay, Chính phủ Liên Xô đã nhắc tới lập trường của Liên Xô đối với các hiệp ước bất bình đẳng và những ý đồ của phía Trung quốc muốn đánh lạc dư luận xã hội trong vấn đề hoàn toàn sáng tỏ đó.

Ngay sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại, Lê-nin đã ký sắc lệnh bãi bỏ tất cả các hiệp ước bất bình đẳng và bí mật mà Nga hoàng ký với nước ngoài, kể cả Trung quốc. Hành động đó của Nhà nước xô viết tỏ rõ ý muốn đẩy mạnh các quan hệ hữu nghị, bình đẳng và tôn trọng lẫn nhau đối với tất cả các nước, trong đó có Trung quốc.

Trong lời kêu gọi của Chính phủ nước Cộng hòa liên liên bang xã hội chủ nghĩa xô viết Nga tới nhân dân

Được quét bằng CamScanner

Trung quốc và các chính phủ Nam Trung quốc và Bắc Trung quốc, công bố ngày 25-7-1919, có nêu lên rằng những hiệp ước nào giữa Nga và Trung quốc được Chính phủ Liên Xô coi là những hiệp ước bất bình đẳng.

Những hiệp ước liên quan tới ảnh hưởng của Nga ở Trung quốc, các quyền bất khả xâm phạm, quyền lãnh sự, các hiệp ước nhượng địa, phần bồi thường chiến tranh mà các nước đế quốc gán ghép cho Trung quốc phải trả cho nước Nga sau khi các nước này đàn áp phong trào Nghĩa hòa đoàn, được tuyên bố hủy bỏ. Nước Nga xô viết đã từ chối không công nhận tất cả các hiệp ước loại đó, không phân biệt chúng được ký thẳng với Trung quốc hay với những nước khác về Trung quốc.

Những đề nghị đó đã được xác nhận trong bản công hàm ngày 27 tháng 9 năm 1920 của Bộ dân ủy ngoại giao nước Cộng hòa liên bang xã hội chủ nghĩa xô viết Nga. Trong bản công hàm đó nhấn mạnh rằng Chính phủ xô viết sẽ kiên quyết giữ những nguyên tắc được nêu ra trong Lời kêu gọi ngày 25 tháng 7 năm 1919 và coi đó là nền tảng cho hiệp ước hữu nghị giữa Trung quốc và nước Nga.

Việc hủy bỏ các hiệp ước bất bình đẳng được hình thành về mặt pháp lý bằng Hiệp nghị về những nguyên tắc chung nhằm điều giải các vấn đề giữa Liên Xô và nước Cộng hòa Trung hoa ngày 31 tháng 5 năm 1924.

Trong lời kêu gọi năm 1919 cũng như trong hiệp định giữa Liên Xô và nước Cộng hòa Trung hoa năm

Được quét bằng CamScanner

1924 không có, và không thể có những chỉ dẫn nói rằng các hiệp ước quy định đường biên giới Xô — Trung hiện nay thuộc trong số những hiệp ước bất bình đẳng và bí mật. Cố nhiên không có cả những lời về việc cần phải xóa bỏ hoặc xét lại các hiệp ước ấy.

Trước đây không lâu, những người lãnh đạo nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa chính cũng nhấn mạnh rằng Nhà nước xô viết đã bãi bỏ những hiệp ước bất bình đẳng với Trung quốc. Trong đại hội lần thứ VII của Đảng cộng sản Trung quốc năm 1945, Mao Trạch Đông cũng tuyên bố và nhắc lại lần nữa, ngày 16 tháng chạp năm 1949, rằng «Liên Xô là nước đầu tiên đã từ chối những hiệp ước bất bình đẳng và ký với Trung quốc những hiệp ước bình đẳng mới». Còn ngày nay, theo bản tuyên bố của Trung quốc thì những kẻ hình thành chính sách của Trung quốc coi trọng những cuộc tiến quân của Thành cát tư hãn, Khang Hy và bọn phong kiến khác, tôn chúng như «những nhà hoạt động Nhà nước và thống lĩnh vĩ đại của Trung quốc» hơn là các sắc lệnh của Lê-nin nhằm thủ tiêu các hiệp ước bất bình đẳng.

Để cho những nhận định của mình về sự «bất bình đẳng» của các hiệp ước liên quan tới vấn đề biên giới giữa Trung quốc và nước Nga có vẻ giống sự thực, thậm chí chính phủ Trung quốc còn cần cả tới những luận điệu xuyên tạc về các câu trích từ các tác phẩm kinh điển của chủ nghĩa Mác — Lê-nin. Chính phủ Trung quốc còn cắt xén tùy tiện bằng những lời chắp nối từ văn kiện lịch sử nhằm chống chính sách của nước Nga sa hoàng. Thí dụ, đoạn trích từ bài báo

VN 179
71

Được quét bằng CamScanner

của V. I. Lê-nin «Chiến tranh Trung quốc», trong đó lên án Nga hoàng tham gia đàn áp phong trào «Nghĩa hòa đoàn» cùng với các nước đế quốc khác (khởi nghĩa năm 1900) được lấy làm «bằng chứng» cho luận đề về «tính chất bất bình đẳng» của hiệp ước Ai-gun và hiệp ước Bắc kinh được ký trước đó 40 năm và là những hiệp ước mà V. I. Lê-nin không nhắc tới một câu nào trong bài báo của mình.

Tất cả mọi người đều biết rằng sau Cách mạng xã hội chủ nghĩa tháng Mười vĩ đại năm 1917, nhân dân Liên Xô và Chính phủ Liên Xô không những đã chấm dứt chính sách áp bức mà chính phủ Nga hoàng tiến hành với các dân tộc phương Đông, song còn thể hiện tấm gương cho nhân loại về chính sách giai cấp hoàn toàn mới là chính sách phù hợp với quyền lợi của nhân dân lao động tất cả các nước bằng những hành động lịch sử của mình, bằng những việc làm cụ thể của mình.

Không có văn kiện nào của Chính phủ xô viết, không có lời tuyên bố nào của V. I. Lê-nin lại nhắc rằng các hiệp ước về biên giới với Trung quốc thuộc vào số những hiệp ước bất bình đẳng hay những hiệp ước cần xét lại. V. I. Lê-nin không ở đâu và không bao giờ nghi ngờ về đường biên giới của Liên Xô với Trung quốc.

Đấu tranh dưới sự lãnh đạo của V. I. Lê-nin nhằm giải phóng vùng Viễn Đông xô viết khỏi bọn ngoại xâm Nhật và bọn ngoại xâm khác được ghi vĩnh viễn vào biên niên sử các sự nghiệp anh hùng của nhân dân nước chúng tôi. Liên Xô đã ngăn chặn những âm mưu của bọn quân phiệt Trung quốc ở Mãn châu lý

Được quét bằng CamScanner

định xúc phạm đến biên giới nước chúng tôi và những âm mưu của bọn xâm lược Nhật muốn thử thách ý chí và tinh thần không chuyển lay của chúng tôi trong việc bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa xô viết.

Trong bản tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa ngày 24 tháng 5 cố nhiên là không phải bỗng dưng đã tránh một cách thận trọng tất cả những điều liên quan tới chính sách bành chướng, phản nhân dân của các hoàng đế Trung quốc. Vứt bỏ hẳn quan điểm giai cấp trong khi đánh giá các hiện tượng xã hội, Chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa về căn bản cố gắng chứng minh rằng bọn phong kiến đã chinh phục và thống trị các dân tộc ở Trung quốc là chính nghĩa, còn tất cả bọn phong kiến khác là phi nghĩa, và đi tới kết luận là biên giới của nước Nga cũng phải xụp đổ cùng với chế độ chuyên chế Nga hoàng.

Nếu đem áp dụng nguyên tắc mà chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa bảo vệ trong bản tuyên bố của mình, nguyên tắc, trong đó lãnh thổ của quốc gia không phải được xác định bằng dân tộc sống trên đó, mà bằng những hồi ức về các cuộc tiến quân thời xưa, thì chắc chắn châu Mỹ la tinh phải quay trở lại chịu dưới quyền thống trị của Tây-ban-nha và nước Mỹ phải phụ thuộc vào nước Anh. Nước Hi-lạp là kẻ thừa kế A-lếch-xăng Ma-kê-đôn chắc chắn phải đòi lại đất đai của Thổ-nhĩ -kỳ, Xi-ri, I-răng, Ấn-độ, Pa-ki-xtan, Cộng hòa A rập thống nhất ngày nay, v. v.

Trước đây không lâu, những người trong chính phủ Trung quốc hiểu rằng quan hệ giữa các nước sẽ có

Được quét bằng CamScanner

thể biến diễn như thế nào nếu đặt vấn đề tương tự như thế. Thí dụ, tháng 10 năm 1960, thủ tướng Chu Ân Lai tuyên bố rằng «nếu như tất cả mọi người đều bắt đầu tranh chấp nhau về các chuyện đã lùi sâu vào quá khứ thì thế giới sẽ hỗn độn». Như chúng ta thấy, về vấn đề này, ngày nay ở Trung quốc người ta đang giữ quan điểm trái ngược hẳn lại.

Thực ra, giữa Liên Xô và Trung quốc không có vấn đề lãnh thổ nào. Không thể nói tới chuyện Liên Xô đã vi phạm điều gì trên biên giới hiện nay và «Liên Xô xâm chiếm đất đai của Trung quốc» — điều đó trước kia không có và hiện nay cũng không có. Trong vòng nửa thế kỷ nay, Liên Xô và các lực lượng vũ trang vẫn bảo vệ các biên giới cũ trên hai sông A-mua và Út-xu-ri, tại vùng núi Pa-mia và Thiên Sơn. Biên giới đó hiện nay cũng như trước đây là bất khả xâm phạm. Bất kỳ âm mưu vi phạm biên giới Liên Xô nào đều sẽ bị kiên quyết đánh trả.

Chính phủ Liên Xô không thể làm ngơ về những lời vu khống bịa đặt, đả phá xằng bậy, nhục mạ Nhà nước và nhân dân Liên Xô chứa đựng trong bản tuyên bố của chính phủ Trung quốc ngày 24 tháng 5 năm nay và thực ra chứa đựng cả trong nhiều văn kiện Nhà nước khác của nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa. Chính phủ Liên Xô coi không cần thiết phải cải chính về những lời bịa đặt tương tự của Trung quốc như thế. Thóa mạ và chửi rủa đầy rẫy trong lời tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa khó có thể coi như bằng chứng về mong muốn chân

Được quét bằng CamScanner

thành của phía Trung quốc tìm kiếm những giải đáp xây dựng cho các vấn đề tranh cãi.

Nhân việc này, Chính phủ Liên Xô không có thể làm ngơ cả tới việc những vụ khiêu khích do những người cầm quyền Trung quốc tổ chức trên biên giới Liên Xô đang tiếp diễn. Đồng thời các nhà đương chức và cơ quan Trung quốc đã khơi bùng chiến dịch chống Liên Xô một cách thả lỏng. Chiến dịch đó hiện nay đang sôi nổi ở thành thị và thôn quê Trung quốc. Tất cả bộ máy tuyên truyền của Trung quốc đang hoạt động để khơi sâu tâm lý chống Liên Xô, để nhồi óc nhân dân Trung quốc rằng dường như Liên Xô muốn tấn công Trung quốc. Những nhận định như thế hoàn toàn trừu tượng. Tất cả mọi người có lương tri đều biết rằng nhân dân Liên Xô đang lao động hòa bình, sáng tạo, xây dựng chủ nghĩa cộng sản, rằng nhân dân Liên Xô đã không tấn công ai và không chuẩn bị tấn công ai.

III

Chính sách của Liên Xô về quan hệ đối với nhân dân Trung quốc trước kia và hiện nay vẫn không thay đổi: nó dựng trên cơ sở các triển vọng lâu dài. Chúng tôi nhớ rằng những quyền lợi cơ bản của nhân dân Liên Xô và nhân dân Trung quốc trùng nhau. Liên Xô chủ trương giữ quan hệ láng giềng tốt và hữu nghị với Trung quốc, trừ bỏ tất cả những gì có thể làm phức tạp quan hệ giữa hai nước chúng ta. Chính phủ Liên Xô chống đối lại những kẻ gieo rắc lòng hằn thù giữa

Được quét bằng CamScanner

nhân dân Trung quốc và nhân dân Liên Xô bằng chính sách quốc tế của Lê-nin về tình hữu nghị, thống nhất và hợp tác. Thống nhất và đoàn kết các lực lượng yêu chuộng hòa bình đấu tranh nhằm giải phóng xã hội và dân tộc là bảo đảm cho thắng lợi chống nguy cơ và những cuộc tấn công trực tiếp của chủ nghĩa đế quốc.

Chính phủ Liên Xô nhiều lần đã đề nghị chính phủ Trung quốc làm bình thường hóa các quan hệ giữa hai nước. Vấn đề đó nhiều lần được đặt ra cho phía Trung quốc, nói riêng, vào tháng hai năm 1965 và tháng ba năm 1966, khi đề nghị cuộc gặp gỡ giữa hai bên trên mức độ cao nhằm thảo luận tỉ mỉ tất cả những vấn đề tranh cãi.

Trong Tuyên bố ngày 29 tháng ba, Chính phủ Liên Xô đã đề nghị tái lập lại các cuộc hiệp thương giữa đại diện của Liên Xô và Trung quốc, để thảo luận về vấn đề xác định rõ đường biên giới trên các khu vực riêng biệt dựa vào những hiệp ước hiện hành về biên giới. Giờ đây Chính phủ Liên Xô lại một lần nữa nhấn mạnh việc cần thiết phải mở cuộc hiệp thương và cố nhiên là cuộc hiệp thương không có bất kỳ điều kiện gán ghép nào.

Phía Liên Xô chủ trương: xác định ý kiến chung của hai bên về những khu vực biên giới không có những điểm bất đồng; đi tới nhận định rõ rệt về đường biên giới ở những khu vực nào có những điểm bất đồng bằng hiệp thương trên cơ sở các hiệp ước đã ký; trên những khu vực nào có những biến đổi tự nhiên, khi xác định đường biên giới dựa vào những hiệp ước hiện hành, theo nguyên tắc nhân nhượng lẫn nhau và

Được quét bằng CamScanner

lợi ích kinh tế của nhân dân địa phương tại những vùng đó; xác định sự thỏa thuận bằng việc hai bên ký những hiệp nghị tương ứng.

Phía Liên Xô đồng ý với quan điểm của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa rằng «khi những tiền đề, dựa vào những hiệp ước về đường biên giới Xô — Trung hiện nay có thể cho phép điều chỉnh đường biên giới trong những vùng riêng biệt, xuất phát từ những nguyên tắc hiệp thương trên cơ sở bình đẳng, thông cảm lẫn nhau và cùng nhường nhịn nhau».

Chính phủ Liên Xô xuất phát từ điều để có thể tạo ngay từ bây giờ bầu không khí thảo luận thiết thực và hiệp thương về các vấn đề tại các cuộc hiệp thương sắp tới cần phải tránh tất cả những điều làm trở ngại thực hiện mục đích này. Nhân đó Chính phủ Liên Xô chú ý tới những ý kiến ghi trong bản tuyên bố của chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa để hai bên tránh được những vụ xung đột trên biên giới, để cho các chiến sĩ biên phòng của hai bên khi thực hiện bổn phận của mình không dùng tới vũ khí, không nổ súng bắn nhau và chỉ giải quyết những vấn đề xuất hiện trong khi canh phòng biên giới nhà nước hiện nay bằng con đường hòa bình. Cũng như thế, cần phải tránh nói chung tất cả những trường hợp vi phạm của hai bên về đường biên giới dưới bất kỳ lý do nào. Các chiến sĩ biên phòng Liên Xô và những người dân sự thi hành nghiêm chỉnh thể lệ ấy. Chính phủ Liên Xô tỏ hy vọng rằng các chiến sĩ biên phòng Trung quốc và những người dân sự cũng sẽ được trao những chỉ thị tương ứng.

Được quét bằng CamScanner

Chính phủ Liên Xô đề nghị để cuộc hiệp thương bị gián đoạn từ năm 1964 có thể tái diễn tại Mát-xcơ-va trong vòng hai ba tháng sắp tới. Ngày giờ cụ thể có thể thỏa thuận theo con đường ngoại giao. Chính phủ Liên Xô cử P. I. Dư-ri-a-nốp, đại diện toàn quyền của Liên Xô ở hàng thứ trưởng làm trưởng đoàn đại biểu Liên Xô tại cuộc hiệp thương.

Chính phủ Liên Xô mong đợi chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa rằng trong thời gian sắp tới sẽ báo cho biết những đề nghị kể trên về thời hạn và địa điểm tiến hành hiệp thương là có thể chấp nhận được hay không.

Nếu chính phủ nước Cộng hòa nhân dân Trung hoa sẵn sàng muốn bình thường hóa tình hình trên biên giới Xô — Trung thì con đường đó đã mở ra.

Ngày 13 tháng 6 năm 1969.

Заявление правительства СССР
от 13 июня 1969 г.

на вьетнамском языке

Художественный редактор *И. Богачев*
Технический редактор *Е. Марисич*

Сдано в набор 24.6.69. Подписано в печать 14.7.69.
Бумага 70×90/32. Объем 0,75 печ. л. 0,88 усл. л., 0,82 уч.-изд. л.
Тираж 10.000 экз. Зак. 1467. Изд. № 1547. Цена 3 коп.

Издательство Агентства печати Новости.

Московская типография № 7 Главполиграфпрома
Комитета по печати при Совете Министров СССР
пер. Аксакова, 13

Được quét bằng CamScanner

Được quét bằng CamScanner

74546

VN71.00179

Được quét bằng CamScanner